

Kompetencije Mandatarne Komisije

Konferencija „Ahdut Avoda“

Hoće li Mandatarna Komisija moći da usmeno saslušava delegacije pučanstva sa područja pod mandatom?

Tel Aviv, 17. novembra 1926.

Iz Rumunjske — Keren Hajesod

NESUGLASICE IZMEDJU MANDATARNE KOMISIJE I VIJEĆA SAVEZA NARODA.

JTA javlja, da će se na zasjedanju Vijeća Saveza Naroda, koje će započeti dne 6. decembra, raspraviti pitanja proširenja kompetencija Stalne Mandatarne Komisije Saveza Naroda. Na tom će se zasjedanju zauzeti i meritorni stav u stvari odnosa između Komisije i Vijeća. Do početka zasjedanja stignut će i odgovori na upit generalnoga sekretara Saveza Naroda, sir Eric Drummonda u stvari zahtjeva Mandatarne Komisije, da može po volji usmeno saslušavati reprezentante pučanstva sa mandatarne teritorije. (Ziko).

VLADIN ZAJAM TEL AVIVU.

U stvari zajma palest. vlade Tel Avivu, o kome smo donijeli vijest iz prošlog broja, javlja »Jüdische Rundschau«, da je palestinska vlada izjavila, te je spremna uz bankarske uvjete dati gradskoj općini Tel Aviva zajam od Lst. 20.000 do 30.000. Zajam će se povratiti, kad to budu financijske prilike gradske općine dopuštale. Tom vladinom intervencijom nije dirnuto nimalo u autonomiju gradske uprave. (Ziko)

»FALESTIN« VIŠE NIJE OFICIJELNI ORGAN ARAPSKJE EGZEKUTIVE.

Nedavno je generalni sekretar arapske Egzekutive Dje-mal al Husseini izjavio, da »Falestin« nije više oficijelni organ arapske Egzekutive. (Ziko)

KEREN HAJESOD U SEPTEMBRU 1926.

U mjesecu septembru 1925. unišilo je Lst. 50.777 naprama Lst. 31.831 u septembru 1925. Od te svote otpada najveći dio na Udružene Države: Lst. 37.160. Relativno je najviše doprinijela Južna Afrika, gdje živi otprilike toliko Židova kao u Jugoslaviji, no ipak se smjestila na drugome mjestu, odmah iza Amerike sa Lst. 5.537. Iza Njemačke, Egipta, Palestine i Engleske stoji Poljska na sedmome mjestu sa četnom svotom od Lst. 731. Tom napadno niskom broju ne treba da se čudimo, kad znamo kakova ekonomska kriza vlada u Poljskoj. A ne će dabome biti najmanji uzrok u tome, što u Poljskoj vlada nesredjeno stanje u strančarskom cionističkom životu. Na desetom mjestu stoji Jugoslavija sa svotom od Lst. 335.76.

KOLIKO SU DOSADA KOJE ZEMLJE DOPRINIJELE ZA KEREN HAJESOD?

Prema izvještaju, koji predleži iznose doprinosi za Keren Hajesod do 30 septembra 1926. Lst. 2.567.200.— Od te sume otpada na

Udružene Države	Lst. 1.538.908.—
Na Južnu Afriku	Lst. 132.658.—
Na šestom je mjestu u iskazu Poljska sa Lst. 87.208.—,	
na četrnaestom mjestu Palestina sa 14.642.—, na devetnaestom Bugarska sa 11.563.— Jugoslavija se sa iznosom od Lst. 8.963 plasirala na 24. mjestu.	

NATJEČAJ KEREN KAJEMETA ZA OMLADINU.

Jerusolim, 23. novembra. (PC) Natječaj, koji je Keren Kajemet raspisao i za koji je odredio kao nagrade 25 besplatnih putovanja u Palestinu, naišao je na živ odziv među omladinom sviju zemalja. Osobito se to opaža u zemljama, gdje se govori engleski. Jednako su izvještaji iz istočne Evrope veoma povoljni.

POJEFTINILO PUTOVANJE LADJOM ZA PALESTINU.

Jerusolim, 23. novembra. (PC) Prema izvještaju palestinske Egzekutive iz Varšave snižena je cijena voznih karata 3. razr. na specijalnim ladjama Lloyd Triestina, koje svakog četvrtka kreću iz Trsta u Palestinu. Cijena je od 5 funti snižena na 4 za sve putnike. Do sada su tu povlasticu uživali samo oni, koji su imali cionistički certifikat za imigraciju.

BIBLIOTEKA GREGORA ITELSONA U JERUSOLIMU.

Nacionalna Biblioteka u Jerusolimu stekla je trudom prof. dr. J. Citrona biblioteku preminulog filozofa Gregora Itelsona iz Berlina. Zbirka sadržaje više hiljada egzemplara, a najveći dio obuhvata filozofska djela. Osobito mnogo ima u zbirci djela njemačke filozofije zadnjih pet decenija.

KRISTADELFIJSKA SEKTA ZA IZGRADNJU PALESTINE.

Jerusolim, 20. novembra. (PC) Kristadelfijska sekta, koja je već često pokazala svoj praktični interes oko izgradnje Palestine, opet je to dokazala darom od sto drveća za Palestinu. Ovaj dar pridonio je jedan američki član sekte, a i drugi američki i kanadski članovi iskazali su želju, da osnuju vrtove Keren Kajemeta. Koliko se saznaje namjeravaju sada da osnuju šumu (jaar) od 1000 drveća na ime same sekte.

INTERPELACIJA U RUMUNJSKOJ KOMORI U STVARI USTRIJELJENOGA STUDENTA FALIKA.

Bukurešt, 20. novembra. (JTA) Židovski poslanik iz Černovica, dr. Mayer Ebnner stavio je na ministra pravde interpelaciju u stvari černovičkih događaja. U interpelaciji se kaže, da je židovski student Falik pao žrtvom bezobzirnog antisemitskog huškanja, pao je kao mučenik svoga naroda. Nažalost je dosadnja praksa pravde pobudila u jednome dijelu rumunjskih studenata uvjerenje, kao da stoje nad zakonom, a Židovi kao da su izvan zakona. Vlada trpi antisemitsko huškanje, a time se potkopavaju načela države. Interpelant pitao je min. pravde, što će poduzeti, da se okaje umorstvo u Černovicama. Govornika su neprestano prekidali cuzisti, a poslije je prof. Cuzza upitao ministra unutrašnjih poslova, što je poduzeo protiv provokacija (!) Židova spram kršćanskoga dijela pučanstva!

*

Židovska bogoštovna općina stvara posebni fond iz kojega će se uzdržavati ožalošćena majka ubijenoga mladića Falika, jer je smrću svojega sina ostala bez hranitelja. Općina je židovskoj javnosti uputila apel, da pridonosi obilato za ovu plemenitu svrhu.

I tako — dok su u Rumunjskoj antisemitski zločini zavijali židovske majke u crninu, kraljica je te zemlje na sva usta uvjeravala američku javnost, kako Židovi u Rumunjskoj nemaju, zapravo, na što da se tuže.

TEROR SE U ČERNOVICAMA NASTAVLJA.

Černovice, 21. novembra. (JTA) Zadnjih dana često se dešavalo, da su židovske građane nasred ulice napali cuzistički studenti. Pet akademskih društava prihvatilo je rezoluciju, u kojoj se traži, da se Falikov ubojica Totu pusti na slobodu. Savez rumunjskih žena zamolio je dopuštenje, da ubojici smije nositi hranu u zatvor.

RUMUNJSKA KRALJICA MARIJA I »PROTOKOLI CIJONSKIH MUDRACA«.

New-York, 20. novembra. (JTA) Kako »Jewish Daily Bulletin« iz pouzdanog vrela saznaje, uneseno je u Rumunjsku prvih 50 primjeraka »Protokola cijonjskih mudraca« pomaganjem kraljice Marije. Ličnosti, koje su dobro upućene u prilike u Rumunjskoj izjavljuju, da kraljica Marija podupire antisemitske intrige u toj zemlji.

POSTUPAK SA ŽIDOVSKIM UNIVERZITETSKIM PROFESOROM U RUMUNJSKOJ.

Bukurešt, 19. novembra. (JTA) Profesor na politehničkom g. David Emanuel, jedini židovski profesor u Rumunjskoj, otpušten je bez penzije, kad je, pred neki dan, navršio svoju 70. godinu.

KONFERENCIJA AMERIKANSKIH I EVROPEJSKIH ŽIDOVSKIH PREDSTAVNIKA.

New-York, 20. novembra. (JTA) Kako saznajemo medju američkim Židovima vlada veoma živ interes za konferenciju američkih i evropskih židovskih predstavnika, koja bi se trebala održati u augustu 1927. u Karlovim Varima. Ta konferencija ima da donese zaključak o zajedničkim mjerama u pitanju zaštite građanskih prava Židova i prava žid. manjina s obzirom na Versajski mirovni ugovor.

KONFERENCIJA »OZET« U MOSKVI.

Moskva, 19. novembra. (JTA) Pred nekoliko dana započela je u Moskvi velika sveruska konferencija vanstranačkoga društva »OZET« (Društvo za kolonizaciju Židova u Rusiji). Otvorenju je prisustvovalo oko 2000 gosti i preko 200 delegata iz svih krajeva Sovjetske Unije. Medju gostima razlazili su se i zastupnici Jointa, Hifsvereina i Alliance. Jednoj sjednici konferencije prisustvovao je i predsjednik Sovjetske Unije Kalinin. Govorio je tom prilikom o pitanjima zemljišne politike sovjeta. Predsjednik »Komzeta«, (vladine komisije za naseljavanje židovskih zemljoradnika), g. Larin govorio je veoma detaljno o stanju žid. kolonizacije u Rusiji i o njenim izgledima za budućnost. Naročito je pažnju posvetio tome, da gotovo sav zemljoradnički rad Židova nosi kooperativni karakter. Postoji otprilike 800 kooperativnih društava u židovskim kolonijama. Rezultat je toga zajedništva i time omogućene upotrebe najmodernijih zemljoradničkih metoda: da u žid. kolonijama troškovi produkcije iznose četvrtinu manje, nego prosječno u nežidovskim kolonijama. Žid. kolonisti, kako je kazao g. Larin, pretvorili su stepu sjevernoga Krima u cvatući vrt.

Konferenciju Hapoel Hacaira u Petah Tikvi označili su u Palestini sastankom seoskih, a konferenciju Ahdut Haavode, sastankom gradskih radnika. Nešto je istine u ovakvom diferenciranju, jer su se obe konferencije razlikovale već po svom spoljašnjem izgledu. U Petah Tikvi: provizorna baraka bez ikakvog komfora, a većina delegata i gostiju seoski gospodari i zemljoradnici. U Tel Avivu: veliki trijem »sajma uzorka za Bliski Istok« urešen cvijećem, zastavama i rasvijetljen elektrikom, a delegati i gosti većinom gradski radnici. U Petah Tikvi se više raspravljalo o pitanjima kolonizacije nego o gradskoj politici, dok se u Tel Avivu priklonila osobita pažnja prilikama u gradovima. Radi toga se i konferencija Ahdut Avode bavila mnogo s najvažnijim pitanjem sadašnjice, s neuposlenosti, koja teško tišti palestinsko gospodarstvo. Za telavivske radnike, koji su najoštrije pogođeni od ekonomske nevolje i nesigurnosti, bile su rasprave o neuposlenosti naročito privlačive. Uza sve teškoće i nedaće, što biju radnički stalež, referent je ipak završio optimistički. Raspravljalo se temeljito i o načinu, kako se suzbija neuposlenost pa se iskristaliziralo mišljenje, da se raspoloživa sredstva imaju trošiti prema čisto ekonomskim načelima. Neuposlenost neka se ne suzbija davanjem potpora, već izvođenjem radova za nuždu, koji će prije ili kasnije donijeti koristi cijelom narodnom gospodarstvu. Međutim, sve rasprave o upotrebi novca, koji se neuposlenim daje kao potpora, morali su ostati bez efekta, jer u praksi raspoložive svote ne dostaju za izvođenje javnih radova, dok za ublaženje najveće nevolje ipak dostaju. Jasno je svakom poznavaoću prilika, da se neuposlenost ne može ukloniti nikakvim zaključcima. Kako je došla, tako će proći. Već se danas može reći da neuposlenost jenjava. Nešto suvišnih sila se iselilo, jedan se dio radnika smjestio u nove pozicije po kolonijama, a osim toga se otvaraju povoljne perspektive u vezi s ostvarenjem Ruthenbergovog projekta elektrifikacije na Jordanu. Konferencija Ahdut Avode je svojim optimističkim shvaćanjem stanja u zemlji ulila nove snage radnicima bodreći ih na ustrajnost i strpljivost.

*

Kako živimo u doba svih mogućih planova, ne smije nas iznenaditi, što se je i konferencija bavila sa zajedničkim planom, koji je Remes predložio već i cijon. akcijonom odboru. Prema ovom planu imao bi se u židovskom narodu dići zajam od 60 milijuna funti, koji bi se upotrijebio u jednakim dijelovima: za kupovanje i melioraciju zemljišta, za gospodarstvenu kolonizaciju, za radove u gradovima. Time bi se omogućilo da se nasele 40.000 obitelji godišnje. Ovaj je projekt mješavina Ruppinovih i drugih planova, ali je radi golemih brojaka i mnogih nejasnoća danas samo pusta teorija. Stoga se u pogledu toga projekta zaključilo jedino, da će se obaviti ponajprije izvidi. Premda je ovaj projekt, poput drugih, zasada neizvediv, ipak se o njemu govorilo, a to je korisno, jer se time ojačava misao jednog zajma, koji će u stanovitom času ipak biti realizovan.

*

I o odnosima prema cijon. organizaciji govorilo se dosta na konferenciji. U tom pogledu mogla se ustanoviti radosna činjenica: da se socijalistički orijentirano radništvo prilično cijoniziralo. To se očekivalo i u tome, što je prvi puta kraj crvene zastave lepršala i modro-bijela. Ali nadalje u predlozima, da Ahdut Avoda sudjeluje u Egzekutivi Svjetske Cijon. Organizacije i u palestinskoj egzekutivi. Tako vidimo, da je život jači od dogma, da je cijonistička zbilja značno utjecala na socijalističku ideologiju pristaša Ahdut Avode, koja više ne nije nacionalno obilježje Jišuva.

Konačno je na konferenciji priklonjena velika pažnja i o položaju radničkih institucija kao što su Solel Bone, Hamašbir i dr. i način da što korisnije djeluju. Te su institucije važne stanice obnovenog rada, a radi njihove razgranjenosti mogu je radničke organizacije smatrati nadopunom palestinske egzekutive. Bez pretjeravanja može se reći, da je sveopća radnička organizacija jedan od najglavnijih faktora u zemlji. Od alije i dočeka doseljenika do naseljenja u Mošavu ili kvuci radi Egzekutiva neprestano uz pomoć radničke organizacije i njenih institucija. Njeni zadaci rastu, a time i njezin utjecaj.

Konferenciji Ahdut Avode udarili su pečat trijezni govori i ozbiljno vodjenje rasprave. Nije bilo govorničkih erupcija ni senzacija. Sve u svemu, čovjek je imao dojam da sluša i promatra jedan mali parlament, gdje se ne govori radi pleska i odobravanja, već radi same stvari. Vijećanja su općenito pokazala unutarnju čvrstoću i zajedničku liniju. Aktivna konferencija za Palestinu i praktični rad leži prije svega u tome, što je jače naglašena cijonistička orijentacija, a zatim u podredjivanju sasvim klasnih dogma pod općenite svrhe i potrebe.

Gerda Arlosoroff-Goldberg.

Česki listovi javljaju, da je predsjednik Masaryk na neizvjesno vrijeme odgodio svoj put u Egipat u Palestinu.

Drži se, da predsjednik Masaryk ne će, nakon ove odgode, woći na taj put nikako prije proljeća.

Engleski Magazin

Zagreb

Beograd

Strossmayerova ul. 10

Vuka Karadžića 18

Prvorazredna modna kuća za gospodu.
Vlastiti krojački atelier za odijela
i rublje po mjeri.

Cijonizam u Bugarskoj

Vodstvo cijon. organiz. u Bugarskoj potaknulo je svojim pismom ovogodišnjem Vijeću Saveza Cijonista pitanje saradnje cijonista u balkanskim zemljama. Držimo da prije ulazanja u diskusiju po ovome pitanju treba informirati našu javnost o radu i organizaciji cijonizma u Bugarskoj. Organizacija u Bugarskoj slovi kao uzorna pa tim radije upućujemo naše čitatelje na materijal, koji ovdje donosimo.

Uredništvo »Židova«.

IZ PISMA CIJON. ORGANIZACIJE U BUGARSKOJ SAV. VIJEĆU OD OKTOBRA O. G.

Mnogo žalimo, što iz raznih razloga ne možemo sada da izašaljemo Vašemu vijeću našega izaslanika. Uvidjamo veliku potrebu, da se odmah pristupi uređenju odnosa između cijonista svih zemalja Balkana, a koji odnosi treba da se izgrade na spoznaji o međusobnoj, uzajamnoj pomoći.

Po našem mišljenju najpreča je potreba da se uredi odnosi između cijonističkih organizacija na balkanskom poluostrvu, povezanošću vodstava pojedinih zemaljskih saveza. Za prvi bi početak dostajala: izmjenična predavanja, zajednička propaganda, izmjena informacija itd. Ponajprije imao bi da se udesi sastanak cijon. delegata iz balkanskih zemalja — Kraljevine SHS, Bugarske i Grčke u cilju da se uredi već spomenuta saradnja.

Organizacija cijonizma

CIJONISTIČKI SAVEZ U BUGARSKOJ.

Članstvo: Zadnjih godina kretao se broj šekelista u Bugarskoj između 7—8000, a prošle je godine postignut maksimum od 7478 šekelista.

Opaska: Pošto je ove godine povišena cijena šekela od 15 na 40 leva, umanjit će se po svoj prilici broj šekelista. Svaki plaćalac šekela nije član organizacije, već samo onaj, koji je član mjesne cijonističke organizacije, te se podvrgava jačoj disciplini, koja iziskuje veće dužnosti.

U svemu imade u Bugarskoj 24 cijonističke mjesne organizacije, a broj njihovih članova iznosi 1800.

U tom broju nisu uračunate ženske cijonističke organizacije, kao podružnice »International Women's Zionist Organization«, cijonističko-nacionalna omladinska udruženja, »Makabi«, te »Hašomer hacaïr« o kojima će još biti govora.

Vrhovna ustanova saveza jest cijonističko vijeće, sastavljeno iz delegata udruženja (1 delegat na 75 članova). Vijeće se sastaje jednom u dvije godine. Ovo obavlja izbor sljedećih uprava:

- Centralni Komitet (sjedište Plovdiv), koji zastupa savez spram vanjskih ustanova, vrši propagandu, te nadzor nad svim ostalim cijon. ustanovama,
- Palestinski odbor (sjedište Sofija), koji se brine oko emigracije, te kolonizacije Jevreja iz Bugarske u E. J., podjeljuje vizume (certifikate), informacije itd.
- Uprava KKL-a (sjedište Plovdiv) vodi sve poslove KKL-a, te je ujedno središnja novčana ustanova saveza i raznih lokalnih fondova osim za KH,
- Cijonistička delegacija u upravi KH (sjedište Ruščuk) sastoji se iz 7 cijonista, koji su vlasni da kopitiraju još 3 člana nacionista (većinom iz redova »Bae-Brita«). Ona je samostalna institucija, obavlja propagandu i novčane akcije,
- Zastupnik saveza u Akcijonom Komitetu (gosp. Hajim A. Farhi),
- Vrhovni savjet sastoji se iz izaslanika svih spomenutih institucija, te 14 biranih delegata, izabranih po nazvanim cijonistima. Zadaća je te ustanove: vrhovni nadzor nad radom svih institucija davanje direktiva prema zaključcima vijeća, a izvanredno prema potrebi u važnim slučajevima.
- Zastupnici saveza u vanjskim ustanovama kao na priliku u Centralnom Konsistoriju Jevreja Bugarske.

Sudišta. Vrhovno Sudište jest vrhovni i zadnji sud iza saveznih sudišta, koja se biraju u svakom mjestu, gdje mjesna organizacija broji više od 75 člana, (u mjestima s manje članova vrši tu funkciju odbor udruženja). Zadaća je sudova, da sude o disciplinarnim prestupcima.

SAVEZ CIJONISTIČKIH ŽENA

jest podružnica Svjetskog Saveza Cijonističkih Žena, a imade sama podružnice u svim većim gradovima Bugarske. Radi cijonističkim savezom, poglavito na kulturnom radu žena, te saradjuje kod nacionalnih fondova ponajviše kod KKL-a.

CIJONISTIČKI SAVEZ »MAKABI«.

Službeno je dio cijon. saveza. Imade podružnice gotovo u svim gradovima. Broj članova doseže 2300 (u glavnom djaci, te omladina uopće). Zadaća: tjelesna i nacionalna odgoja jevrejske omladine.

U slučaju

potrebe ogledala, brušenog stakla, umjetničkog ustaklivanja u mjeti kao i u mesingastim šipkama i olovu nemojte zaboraviti na adresu:

Makso Roth, Zagreb, Rokova ul. 2.

Cijene umjerene.

Solidna izradba.

SAVEZ »HAŠOMER HACAIR«

imade podružnicu samo u Sofiji, Plovdivu, Ruščuku, Varni i Pasardžiku. Članovi su mu u glavnom djaci hebrejskih škola, i oni koji su nekoć bili djaci istih. Cilj: Posvemašnja hebraizacija svojih članova. Odgojni rad u duhu »Hašomer Hacaïr« i halucijute te skautizam. Broj članova oko 700.

Cijonistički rad u Bugarskoj

Palestinski rad vrši Palestinski odbor. Taj imenuje stalni odbor u Tel Avivu sa stalnim, namještenim sekretarom, koji je ujedno zastupnik Saveza kod palestinskih institucija.

Emigracija se u posljednjim godinama znatno uvećala. Prema izvještaju Palestinskog odbora podnešenom zadnjem cijonističkom vijeću iselilo se iz Bugarske za Palestinu godine 1924 — 603 ljudi, a godine 1925. — 1008. Sada se emigracija uslijed krize u Palestini, a i zbog one u Bugarskoj znatno smanjila. Osim toga vraćaju se srazmjerno mnogi iz Palestine, te čitav rad trpi na problemima, koji su sada zbog krize zajednički čitavom pokretu.

Kolonizacija. Savez je od nekoliko godina unatrag zaokupljen izgradnjom kolonije Jevreja iz Bugarske u Palestini. Savez ima zbog toga da dobije od KKL-a 3300 dunuma zemljišta u Kobebi (kraj Nes-Cijona), a osim toga je kupio još 1700 dunuma za račun privatnih lica, a u blizini spomenutog zemljišta KKL-a. Prema ugovoru, utanačenom između bugarske organizacije i cijon. egzekutive u Pal., počeo će se s naseljavanjem 40 porodica bugarskih Jevreja, koje već sada borave u Pal. Svaki naseljenik bit će opskrbljen s 300 funti (djelomično privatna sredstva, a ponešto kao potpora bugar. organizacije). Preostali novac ima da daje Keren Hajesod. Ljudi, koji se naseljuju, izabrani su već, a i dio novca je sabran. Zapravo, koja otešćava čitavu stvar, sastoji se u tome, što se od Arapa, koji su još vlasnici zemlje, ne može da dobije pravovremeno isprava o kupnji zemlje.

Fond za emigraciju. Cilj: da pomogne emigrantima iz Bugarske u obliku zajmova. U iznimnim slučajevima daju se potpore za putne troškove, a u većini slučajeva emigrantima — sitnim trgovcima, koji su se već nastanili u Palestini da si stvore ekonomsku bazu za svoj rad. Ovo potpore podjeljuje posebni odbor u Tel Avivu.

Prihodi ovoga fonda. Svagdje gdje je predstoještvo općina u rukama cijonista, stavljaју oni u općinski bidže stanovite svote u korist toga fonda. Osim toga obvezuje se svaki plaćalac Keren Hajesoda zasebnom obvezom, da će lokalnom fondu za emigraciju doprinijeti najmanje 10 po sto od iznosa, koji daje Keren Hajesodu. Fondom upravlja uprava KKL-a i Palestinski odbor.

Hahšara haluca. U tu svrhu osnovana je kooperativa »Heatid« u »Pazardžiku«, koja vodi gospodarstvo u svrhu poljoprivredne izobrazbe haluca.

Rad za KH. Prosječno se skupi 1.800.000 leva na godinu (cca 720 tisuća dinara). Uprava KH-a raspolaže plaćenim agitatorom. On kroz godinu prodje svim gradovima Bugarske. Značajno je, da su već mnoge općine stavile u svoje bidžete prinose za KH.

Rad za KKL. Svako cijonističko udruženje imade povjereništvo za KKL, a nad svima ovima zemaljsko je povjereništvo. Prosječno se skupi 1 milijun leva na godinu (oko 400 hiljada dinara).

Kulturni rad. (škole). Gotovo u svim mjestima nalaze se uprave škola u rukama cijonista. Školski odbori biraju se demokratskim izborima te uživaju zaštitu i potporu države. Cijonistički se utpliv očituje u jevr. nar. odgoji, u podučavanju hebrejskoga jezika, te potpunoj hebraizaciji. Znači: svi predmeti naučavaju se na hebrejskom (osim povijesti Bugara i zemljopisa Bugarske).

Kako je taj rad još u početnom stadiju nailazi na mnoge poteškoće. Unatoč tome raširuje se taj pokret, te imade dobre izgleda na uspjeh.

Kulturni rad medju omladinom. Odgojni rad u nacionalnom duhu, te hebraizaciji svojih članova vrši savez »Hašomer—Hacaïr«. Velikom broju omladinaca hebrejski je jezik postao jezikom saobraćaja. Za one, koji ne vladaju hebrejskim jezikom služi »Makabi« i u kulturno-odgojnom smjeru.

Opći kulturni rad. U svim većim gradovima imadu cijonistička udruženja svoj »Bet-am« (narodni dom), gdje se održavaju predavanja, govori, kurzevi, savezni sastanci i zabave. Svako veće cijonističko udruženje imade i svoj kulturni odbor, koji pripravlja predavanja, konfarence i mitinge, ponajviše za vrijeme zime. Kao središnjica čitav kulturni rad i cijon. propagandu opskrbljuje materijalom centralni komitet udruženja. Za predavanja izdaje brošure, te svoje službeno glasilo »Hašofar« na bugarskom (u 1800 primjeraka), potpomaže savjetom i novcem sve što inicijativno služi za kulturni rad.

Grupa cijonističkih omladinaca izdaje takodjer na bugarskom, polumjesečnik »Jevrejska tribuna«.

»Ivrija«. Uz djelotvornu pomoć nekih institucija i nekolicine privatnika osnovan je izdavački zavod »Ivrija« (Sofija, Niška ulica 20) sa zadacom, da raspućava knjige jevrejskoga sadržaja u svim jezicima. Kapital 15 milijuna leva.

Osvajanje jevr. općina važan je dio cijon. programa. U većini gradova općine su u cijon. rukama, te veoma disciplinovano i dosljedno programu podupiru narodne jevrejske škole, potpomažu moralno i materijalno cijon. fondove (stanovitim svojim budžetskim stavkama), te »Keren haha-

Naredni broj »Židova«

izlazi povodom »Hanuke« u utorak dne 30. novembra u znatno uvećanom opsegu i bogato ilustriran. Ovaj će broj »Židova« biti posvećen jubileju Keren Kajemet LejIsraela.

giru (fond za emigraciju). Pružaju moralnu i materijalnu potporu narodnim omladinskim udruženjima, koja u mnogo slučajeva uživaju subvencije iz općinskih blagajna.

Osvojenjem općina cijoniste su stekli centralnu organizaciju jevrejstva u pogledu unutarnje a i vanjske, općenite politike. Unutarnja se politika sastoji u djelotvornoj pomoći svih općina stvaranjem centralne institucije (Vaad habinuh) za svaku školu, stvaranjem kurzeva, za izobrazbu hebrejskih učitelja, opskrbom udžbenika, a u slučaju potrebe namještanjem učitelja iz inostranstva; uređenjem opće naučne osnove; centralnim nadzorom nad svim jevrejskim školama pomoću stručnjaka, za jevrejske predmete tih škola.

Politička djelatnost teži za priznanjem prava narodnosti manjine time, da se postigne zvanična potvrda pravila Saveza jevr. općina u Bugarskoj sa strane vlasti (formalno to još nije uspjelo, ali stvarno se povadaju općine za svojim jedinim statutom). Nadalje spada u taj rad zahtjev, da država u znak ravnopravnosti potpuno ne novčano jevr. škole, da radi protiv antisemitske propagande itd.

Sadašnje stanje. Cijonistički rad trpi uslijed krize u Palestini i Bugarskoj. Zapaža se stvaranje opozicije protiv cijonističkog pokreta. Medjutim, ona nema ideoloških uzroka, već je razlog u novčanim poteškoćama općina. Cijoniste se bore s rijetkom ustrajnošću da zadrže svoje pozicije, jer se nadaju, da će im rad biti u mnogome laglji, ako se popravi stanje u Bugarskoj i u Palestini.

Antisemitski je pokret u zadnje doba zauzeo mnogo maha, ali je naišao na snažan otpor sa strane Jevreja, a i države tako, da je, obesnažen, konačno klonuo. Jevreji su u tom pravcu sada opet smireni.

Odgođeni izbori za gradsku upravu u Tel Avivu

(Od našega izvjestitelja)

Pregovori Vaad Leumia sa strankom kućevlasnika, koja ne će da sudjeluje kod izbora, dosad nisu urodili nikakvim rezultatom. Sa gledišta stabilnosti gradske uprave, koja treba da se temelji na povjerenju svih krugova stanovništva, ova je činjenica žalosna. Ipak je Vaad Leumi odlučio, da još jedamput pokuša ne bi li predobio separatiste na sudjelovanje pri izborima. Zato je na predlog Vaad Leumia zaključena odgoda izbora za dvije nedjelje do 6. decembra. Ako do toga roka ne dodje do sporazuma s kućevlasnicima, izvršit će se izborni čit bez njih.

Medjuto je stranka kućevlasnika izašla pred javnost jednim zaista originalnim predlogom. Ona predlaže da se izbori uopće obustave i na čelo gradske uprave postavi vijeće od sedam građana. Dvojica od njih neka budu sa desnice, dvojica iz centruma, a treća dvojica sa ljevice. Njima neka predsjedda dosadašnji gradonačelnik Disengoff. O ovom se predlogu jedva raspravljalo, jer je smjesa primitivnog sustava zastupanja i diktature. Zanimljiv je kao prilog za karakterizovanje načina mišljenja one grupe, koja danas tolike zapreke suprotstavlja srednjoj upravi u Tel-Avivu.

NOVI HEBREJSKI UDŽBENIK.

Ovih dana izlazi iz štampe novi udžbenik hebrejskoga jezika, kojemu je autor David Josef Bornstein. »Uvod hebrejski jezik sadašnjosti«. Udžbenik izlazi u nakladi nemačke cijonističke organizacije. Knjigu su veoma povoljno ocijenili medju ostalima Bjalik, S. Ben Zion, E. M. Lipschitz drugi. Narudžbe prima: Zionistische Vereinigung für Deutschland, Berlin W. 15, Meineke str. 10. (Ziko)

M. ILIĆ I GAŠPARAC

agencija za promet nekretninama
zadržaje svoje stare poslovne prostorije Petrinjska 3.
Telefon 19—97.
u kojima i nadalje ureduje.

G. Žabotinski u Nišu

Na proputovanju iz Soluna u Sofiju g. se Žabotinski zadržao u Nišu i održao javno predavanje. (Posebni izvještaj »Židovu«)

Niš, 23. novembra 1926.

Na prolazu zadržao se kraće vrijeme u Nišu vodja cionista revizionista, g. Vladimir Žabotinski. Inicijativom Mjesne Cionističke Organizacije i omladinskoga udruženja »David« g. je Žabotinski i ako umoran od duga puta održao javno predavanje na španjolskom jeziku.

Predavanje održano je u prostorijama Bet Amidraša dne 22. o. mj. G. Žabotinski došao je u prostorije burno pozdravljen oko 5 časova iza podneva u pratnji predsjednika omladinskoga udruženja »David«, g. Eškenazija. G. Eškenazi predstavio je brojnoj publici g. Žabotinskoga i prikazao njegove zasluge za pokret, a iza toga je kao predsjedatelj pozvao g. Žabotinskoga, da uzme riječ.

G. Žabotinski izvinio se, što zbog umora od duga putovanja a i zbog neusavršenoga poznavanja ladina ne će moći da govori bez griješke. Iza toga je g. Žabotinski ukratko razložio sadržinu svojega pokreta u cionizmu. »Naš je cilj, reče, da u što kraće vrijeme uselimo u Palestinu što veće mase Židova, pa da tako u skoro vrijeme dodjemo do većine u palestinskom pučanstvu. Ovo pitanje većine presudno je jer je nama stalo da postignemo židovsku državu u Palestini. Mjesto vijugavoga pravca diplomatskoga taktiziranja valja polaziti stvaralačkim smjerom. Posvuda se i svakom zgodom mora da ističe istina o stanju u pokretu i u Zemlji. Od velike je važnosti, da se sva javnost upozna sa onim, što je u Palestini postignuto za deset godina i čega nam još treba. Vidan dokaz za našu snagu je uspjeh na području kolonizacije. Tu smo postigli takove rezultate, kakove nitko na našem mjestu ne bi bio mogao da dostigne, barem ne u ovoliko kratko vrijeme«. Činjenicama i brojkama prikazao je g. Žabotinski, da izgradnja Palestine ne može da se razvije u poželjnome tempu bez aktivne saradnje mandatarne vlasti, koja do danas nije još mogla da shvati svoju dužnost u ovome pogledu. Od nje se traži u prvome redu: Eksproprijacija zemljišta, koje po turskim zakonima pada pod takav udar zbog toga, što je neobrađivano. Time bi se stvorila potrebna zemljišna rezerva za židovsku kolonizaciju. Drugo: palestinska vlada ima da garantuje zajam za židovsku kolonizaciju. Garantijom bi prije svega imalo da služi ovakvo eksproprijirano zemljište. Palestinska vlada ima da favorizuje razvitak industrije. Jevrejska se legija imade ponovno da osnuje, jer se samo tako može da garantuje posvemašnja zaštita Jevreja i jevrejske imovine u Palestini. Sve ovo moglo bi se postići. Potrebno je energično istupanje i snažna odlučnost.

Time je g. Žabotinski bio završio svoj govor. Publika ga je nagradila oduševljenim odobravanjem. Nišljive su zahvalni g. Žabotinskome, što ih je počastio svojim boravkom u njihovoj sredini i svojim snažnim govorom.

L. E.

INTERVIEW S G. ŽABOTINSKIM.

Vaš saradnik razgovarao je s g. Žabotinskijem, koji je bio ljubazan da mu dađe interview za »Židov«.

Vaš saradnik upitao je g. Žabotinskoga: u kojemu je mjestu boravio prije dolaska u Niš i koja je svrha njegovoga odlaska u Sofiju?

G. Žabotinski je odgovorio: »Putujući iz Palestine zadržao sam se u Solunu. Tu sam u pet dana održao oko 20 govora i konferencija. Skupštine, na kojima sam govorio, bile su vanredno posjećene. Mogu da vam kažem, da sam s uspjehom u Solunu veoma zadovoljan. U Sofiju pozvaše me sumišljenici i preda me poslat je naročiti delegat tamošnjih revizionista. Večeras ću (22. nov., opaska izvjest.) s njima da odem u Sofiju. Tu ću održati nekoliko konferencija a zatim ću direktno u Berlin, gdje me očekuju za 27. ov. mj.«

— Koje dojmove nosite iz Palestine?

»Zadovoljan sam s napretkom izgradnje. Taj napredak kroči nivoom, kojim se Jevreji mogu da podiče. Razvitak odgovara savremenom pravcu kulture i privrede.«

— Kako je s krizom?

»Pitanje gospodarske depresije davi cio svijet pa ne smije da nas začudjuje, što je Palestina, koja ne živi sama o sebi, ušla u taj svoj teški period.«

— Mislite li kad posjetiti Zagreb i Beograd?

»U ovim gradovima nema još grupa revizionista, pa ne znam ima li koristi da dodjem i nepozvan. Javi li se koji broj revizionista u Jugoslaviji, ja ću da posjetim i po neke gradove u vašoj zemlji.«

— Kako vas se doima Niš?

»Sa zadovoljstvom sam konstatovao, da u vašoj općini ima budne nacionalne svijesti i da njome vlada spoznanje o potrebama sadašnjeg stanja jevrejstva. Naročito su mi spominjali ovdašnji sumišljenici vaše ime u vezi s nastojanjem oko toga da se probudi jak interes za cionizam.«

— Kako se razvija pokret revizionizma i u kojim krajevima ima najviše pristalica?

»Revizionizam dobiva svakim danom sve više oduševljenih pristaša, naročito u Americi, Njemačkoj, Francuskoj, Grčkoj i Bugarskoj. Nadam se da ćemo uskoro ojačati sadašnje organizacione veze i time intenzivirati svoju djelatnost.«

Leon Eškenazi.

Cionizam u Poljskoj

Poljska, koja je iza svjetskoga rata htjela da zauzme mjesto ruskih cionista, imala je još na zadnjem kongresu u Wienu odlučan utjecaj. No prvenstvo — kako su ga nekoć imali ruski Židovi — nije mogla odnijeti. Poljska ne će nikada moći da zauzme nekadašnji uticajni položaj Rusije u židovstvu i cionizmu. To su dokazali mnogi događaji zadnjih dana.

Kao da su samo ruski Židovi zvani, da budu živa sila, aktivna energija u židovstvu, pa niti poljski, ni američki, ni njemački Židovi ne će ispuniti prazninu, koja je nastala u židovstvu odsustvom te odlične grupe. Da ruski Židovi nijesu tako odsječeni od svijeta, od židovstva, zacijelo danas ne bi bilo govora o krizi u Erecu.

No po tome neka se ne misli, da su Židovi u Poljskoj spram današnjih događaja pasivni, da su skrtili ruke. Ali se može mirno reći, da ne rade sve, što bi trebali a i mogli.

Mnoge su činjenice krive, da poljsko židovstvo nije sižno, da nije svoj rad skoncentrisalo. Prije svega je krivnja na bezbrojnim partijama, u koje su rascijepani poljski Židovi. Početak tome zlu treba tražiti u zloglasnoj »ugodi«, (sporazumu Židova s antisemit. vladom Grabskoga). »Ugoda« je najveća politička neopreznost, što su je židovske vodje u Poljskoj učinili, a rodila je samo svadama, neslogom i cijepanjem među Židovima. Zbog »ugode« trošile su se neizmjerne židovske energije, a sve zaludu, jer su žrtve za sporazum bile dane bez rekompencije.

U toj se je zagrižljivo i tvrdokornoj borbi jasnije nego ikada pokazalo, kako je nužan vodja. Nije bilo glasa jednog muža, koji bi uživao povjerenje svijet. Prije prepirke zbog ugode bio je nar. zast. Grünbaum ta ličnost, no od vremena ugode našli su mu se mnogi protivnici. Poljsko židovstvo boluje i trpi, jer nema jednog lučonošu, jednu ličnost, jednog vodju, nego ima suviše lučonoša, ličnosti i vodja.

Žestoka borba među cionistima urodila je naravnom posljedicom. Cionistički su se redovi prorijedili, oslabili su. Mnogi su cionisti otpali ili opet ne pokazuju nikakav interes za cion. pitanja. Ruševine asimilacije počele su se micati. Socijalistički Bund nailazio je na sve veće simpatije u masama, Aguda mogla je da nesmetano vodi svoju propagandu. Umjesto borbe protiv protivnika cionizma vodila se žestoka svadja u cionističkim redovima. Protivnici cionizma vrlo su dobro upotrijebili ovo vrijeme. Ta će se činjenica zacijelo pokazati za nastajnih izbora za sejm. Stanje je cionizma u Poljskoj bijedno. Vidi se to i po tome, da su novine »Lemberger Zeitung«, koje su decenijama širile cion. misao, pa »Volk und Land«, koje su hitahtovski orijentirane, prestale izlaziti samo zato, jer nemaju čitača. Naprotiv je Aguda opet počela da izdaje dnevnik »Jude«.

Medju poljskim židovstvom ima vrlo mnogo grupa i partija unutar cion. pokreta, ali nema nijedne partije, koja bi se bavila isključivo cion. radom, a da ne bi učestvovala u lokalnoj politici. Hitahdut, koji je prije bio svu svoju energiju skoncentrisao oko isključivo cion. rada, tako se je promijenio, te zaista nije mnogo ostalo od njegovog gordonskog (A. D. Gordon) programa. Danas se bavi sa zemaljskom politikom, i mijenja se onamo, gdje se već lako zamjenjuje s Poale Cionom. Stoga i nije čudo, da je izgubio mnogo pristaša.

Jedina grupa, koja se intenzivno bavila sa cion. problemima u cion. radom bila je Al Hamišmar (Radikalni cionisti), no i ta je grupa suviše zabrazdila u sejsku politiku.

Pokušaj, da se stvori vrhovna cion. instanca — Vrhovno Vijeće — za sva područja Poljske, nije uspio zbog istupa zastupnika Galicije. Do jedinstva među Židovima iz svih krajeva Poljske nije došlo. Još se u Galiciji ne shvaća, da u čitavoj Poljskoj treba jedna smjernica u politici, i da ima samo jedan cionizam.

Na drugoj je strani kriza u zemlji uvećala indiferentizam. Slabe i žalosne ekonomske prilike Židova, svakodnevna borba za održavanje egzistencije pojačale su slabljenje cionizma.

Svi su ti razlozi, a dabome i povratak mnogih iz Palestine, stvorili u poljskom cionizmu atmosferu sploštavanja,

Nove haljine od starih stvari Twink.

Twink

Čisti i bojadiše ujedno (24 krasne nijanse)

Dobiva se u svakoj trgovini i drogeriji.

Zastupstvo i depot: **Norbert Weiss i drug**
Zagreb, Sajmište br: 51
Telefon br. 7-33. Brzjaviti: Norber

bespomoćnosti, umornosti i zbrke. Prestao je nekadašnji cion. život. Kulturni rad, sitni cion. rad, oduševljenje, idealizam, povjerenje mase, redoviti rad Egzekutive, broj doprinosnika za Keren Hajesod, šekelisti — svega toga nema u onoj mjeri kao prije.

Ipak se u zadnje vrijeme pokazala promjena, koja ulijeva nade u tu goroku čašu. Prije svega su tuđe omladinci u svojim različitim skupovima, koji se sa više volje i idealizma bacaju na rad, pa u svom zamosu povlače i druge. Zatim su skupštine, koje se sad gotovo u svim krajevima Poljske obdržavaju. Te se skupštine intenzivno bave pitanjima četvrte alijske — već se govori i o petoj alijske! — pa se tako opet budi interes za cion. pitanja. Te skupštine izvršile su ujedno propagandni rad, koji je već do danas donio više rezultata, nego sav rad u Mjesecu. Cion. Organizacije. Zasigurno će se na tim konferencijama naći putevi i sredstva, kojima će se pospješiti oživljenje cion. ideje, ujedinjenje cion. pokreta u Poljskoj. A prije svega treba naći metoda pomoću kojih će se uništiti dezinteresman i pobuditi stari cion. život i rad.

Josef Fränkel.

Posebna sefardska općina u Zagrebu

U nedjelju dne 21. ov. mj. održana je u restoranu Kasina u Tuškancu skupština, koja je po pripravnom odboru bila sazvana s lozinkom: Konstituirajuća skupština »Sefardskih Jevreja« u Zagrebu. Ovoj je skupštini po naznačenom dnevnom redu na pozivu bila namijenjena zadaća, da konačno i formalnim načinom sprovede ranije stvoreni i ostvarivani zaključak o osnutku posebne sefardske bogoštovne općine u Zagrebu. U Pripravnim odboru, koji je inače vršio funkciju odbora zagrebačkih sefarda u stvari posebnoga bogoslužja, bio je predsjednikom g. Avram Mevorah, tajničke funkcije vršio je g. Emil Sason, a blagajnik bio je g. Leon Kohn.

Skupština je bila relativno veoma dobro posjećena. Nešto iza devet sati otvorio je skupštinu g. Avram Mevorah i razložio svrhu sastanka. Iza toga referisao je g. Emil Sason o radu odbora od njegova osnutka i specijalnije iznio momente o odnošaju prema vodstvu Izraelitske bogoštovne općine u Zagrebu. G. Emil Sason tvrdi da postupak vodstva općine prema sefardima — obzirom na njihov zahtjev da općina dađe novaca za uzdržavanje uredjenoga sefardskoga bogoslužja — nije bio ispravan i lojalan pa su zagrebački sefardi uzmorali da se pobrine, da ponajprije dobiju rješenje vlade o autonomiji za svoju posebnu općinu i da konačno i pristupe samome konstituisanju općine. Stvar se u glavnome kretala dakle oko pitanja novca za posebno sefardsko bogoslužje, u čemu da je zgriješilo vodstvo općine toliko, da su sefardi primorani da odu iz te općine.

Nakon što je g. Leon Kohn izvjestio o novčanom poslovanju odbora i sadašnjemu financijskom stanju podijeljen je pripravnim odboru jednoglasno apsolutorij, a zatim je rješavano pitanje pravila. Plenum se saglasio s time da se pravila ne čitaju, jer da bi to iziskivalo i suviše mnogo vremena, a pravila će se i onako morati kasnije da mijenjaju prema zahtjevima prakse. Iza toga određena je kraća pauza prije nego što će se preći na izbor uprave. Nakon pauze pristupilo se biranju, pa je per acclamationem izabrano ovo vodstvo: predsjednik g. Avram Mevorah, članovi gg. Avram Romano, Izak Semo, Cezar Gaon, Josef Benvenisti, dr. Juda Lewy, Salomon Papo, Emil Sason i Leon Kohn. Pojedine funkcije, naročito

HANUKA MATINEJA

„ŽIDOVSKOG NARODNOG DRUŠTVA“ BIT ĆE
u nedjelju 5. decembra u 11 sati pr. p.

U DVORANI „MAKABIJEVA DOMA“

blagajničku i tajničku, podijelit će odbor pojedinim članovima, prema paragrafu 5. pravila na prvoj svojoj konstituirajućoj sjednici. Jednako se jednome od izabranih lica povjerava, kako to predviđa spomenuti paragraf, funkcija revizora.

G. Avram Mevorah zahvalio se na povjerenju i pozvao sve zagrebačke sefarde na zdušnu saradnju. G. Kohn naglasio je potrebu da se prinosi u redu naplaćuju, kako se odatle ne bi radjale teškoće za rad. Na prijedlog g. Amodaja zapisnički je podijeljena zahvala bivšemu privremenome odboru. Na kraju je g. Mevorah naglasio, da svaki član treba još do kraja godine 1926. da uredi uplatu poreze kod Izraelitske bogoslovne općine, da ne bude za pojedince komplikacija, kad sefardska općina, od 1. januara naredne godine, počne posebno ubiranje bogoslovne poreze. Usto je g. Mevorah istaknuo, koliko mu je mnogo stalo, da i pored diferencija po pitanjima, koja su u vezi s osnutkom posebne sefardske općine, vlada među svim zagrebačkim Jevrejima bez razlike duh zajedništva, pa valja saradivati na svim zajedničkim područjima. Iza toga završena je skupština, a novi je odbor održao kraću sjednicu.

*

Sad ima u Zagrebu tri židovske općine: Izraelitska bogoslovna općina, sefardska i malena općina odvojenih ortodoksa, kojoj je na čelu g. Heršković, a koja imade svoju bogomolju na Trgu I.

Ne ulazeći u ocjenu razloga i događaja, koji su doveli do odvajanja sefarada iz današnje centralne općine, tek bismo da potortamo, da do ovoga nije trebalo da dodje. Činjenica jeste, da se cijepanjem oslabljuju snage, koje na premoćnim područjima u ovo doba treba da budu velike i otporne.

Ima institucija, koje su zagrebački Jevreji stvorili i koje imadu da stvore, ima zadataka, koje tražne složne jevrejske redove. Nadamo se pouzdano da se dijeljenje u Zagrebu zaustavlja na bogoslužju i da ne će poći dalje. O tome svjedoče i riječi g. Mevoraha. Produbljuje diferencija zaista nema smisla i ne bi se moglo ničim opravdati. O ovome pitanju jednom i koju riječ više.

Jr.

SA JUGOSLAVENSKOGA HALUČKOGA NASELJA U EREC JISRAELU.

Javljaju nam naši haluci, da se poslovi vodoogradnje na naselju vrše već tri nedjelje živom intenzivnošću. Uporedo zaposleni su naši haluci na naselju radovima ozime sjetve. Tako je svaki od njih vanredno uposlen, pa se zbog toga nešto rjeđe javljaju.

DOPRINOSI ZA JUG. HALUČKO NASELJE U PALESTINI.

G. David Spitzer daruje za uslugu g. dra. Steina D 150.—
G. sestre Papić daruju umjesto primitka honorara D 500.—
G. Žiga Hacker daruje naseobini za pola računa Saveza Cijonista D 150.—

GLAVNA SKUPŠTINA ŽIDOV. NARODNOG DRUŠTVA U ZAGREBU.

U nedjelju prije podne od 11 do 13 sati održana je u Vijećnici Izr. bogoslovne općine u Zagrebu ovogodišnja redovita glavna skupština Žid. Narodnog Društva. Skupštinu je kraćim govorom otvorio dosadašnji predsjednik društva g. dr. Aleksandar Licht. Osvrnuo se na djelatnost društva za vrijeme svojega predsjednikovanja. Loše finansijsko stanje prijedlo je ma i djelomično ostvarenje mnoge namjere društvenoga vodstva. Hebraizaciju pomagalo je društvo gotovo i preko granica mogućnosti, pa je plaćanjem hebrejskoga učitelja ušlo u ovciji deficit. Morat će se nastojati, da Žid. Narodno Društvo obuhvati pretežitom većinom zagrebačkih šekelista. Društvo ima da bude centar intimnoga zajedništva zagreb. cijonista. Kao Mjesna Cijon. Organizacija u sjedištu R. O. društvo mora da zauzme takav položaj po svome radu i po svojoj atmosferi, te će moći da bude uzorom mjesnim organizacijama u drugim mjestima.

Razvodnjavanje cijonizma koje je nastupilo i uslijed suviše jednoličnoga rada kroz nekoliko godina ne može se liječiti parolama nego pojačanom spremom za djelo. A faktor je za ovo prije svega jedno intimnije cijoniziranje svakoga pojedinca.

Ove su misli vodile dosadašnje vodstvo društva i ističući ih ponovno ovdje ono bi da ih preda i budućoj društv. upravi.

Iza g. dr. Lichta održao je veoma stvarni izvještaj o radu tajnik društva g. dr. Drago Rosenberg a iza toga izvjestio je g. Ferdo Schwarz o stanju i poslovanju društvene blagajne.

Nakon što je starome vodstvu jednoglasno podijeljen apsolutorij određena je pauza od nekoliko časaka. Iza pauze pristupilo se izboru novoga vodstva pa je izabran ovaj odbor:

Predsjednik g. dir. Lav Stern, potpredsjednici gg.: Ferdo Schwarz i dr. Žiga Neumann; tajnik I. dr. Drago Rosenberg; tajnik II. dr. Pavao Neubinger; blagajnik I. Vojtjeh Neubrunn; blagajnik II. g. Oskar Winkler; knjižničar: prof. Aleksa Semitz, povjerenik za KKL gdje Klara Barmaper, referent za hebr. jezik g. Baruh Feld; odbornici: gdje Sida Schlesinger, g. rav. Makso Mayer, g. Jakov Davidović, gdje Diana Romano, gdje Julija Kōniga, g. Izrael Mevorah, dr. Feliks Kohn, gdje Flora Njeminovsky, g. Žiga Schulhof, g. David Herzog, g. Salamon Papo, g. Ašer Kišický i g. Hinko Stern.

U nadzorni odbor izabrana su gg. Josip Cohen, Abert Ozmo i Šandor Schneller.

Novi predsjednik društva g. ravnatelj Lav Stern živo pozdravljen razložio je u detaljnijim potezima s mnogo uvjerenosti načela o radu novoga odbora. Zahvalio se ponajprije starome vodstvu, što društvo predaje novome odboru u znatno boljemu stanju nego što ga je lani bilo preuzelo.

Osnova je radu neslomiva vjera. Važno je određivanje puta, kojim valja poći. U toj vezi g. Stern analizirao je koncepciju Herzla i Ahad Haama. Dolazi do zaključka da za nas ovdje, koji imademo malo žid. vrednota, predugačak put, koji označuje Ahad Haam. Kroćenje mora da se pospješiti, ali valja da ima sigurnu polaznu tačku.

U Zagrebu ima da se ponajprije stvore čvrste organizacione osnovke za rad. U tome pogledu govornik je razložio dosadašnje propuste i svoje prijedloge o popravku ovoga pitanja.

Žid. Narod. Društvo treba da bude centralna lokalna organizacija zagrebačkih cijonista. Detaljnije će odbor trebati da uredi pitanje odnosa prema pojedinim zagreb. cijon. društvima. Društvo mora da vodi brigu i o zagrebačkoj bog. općini, koje je vodstvo u cijon. rukama, pa društvo ima da bude čvrsto zaledje pozitivnih nastojanja u općini, koja demagoška agitacija hoće da zlorabi protiv cijonista.

G. je Stern iznio pitanje knjižnice i društvene čitaonice, do kojih treba svakako da dodje, pa je u vezi s time nagovijestio, da bi općina imala doskora da pristupi gradnji »Židovskoga Doma«.

Na kraju svojega govora g. je Stern rezimirao zamisao o radu u narednoj godini i pozvao plenum na predanu saradnju. Iza toga završena je skupština.

SKUPŠTINA UDRUŽENJA CIJON. ŽENA U ZAGREBU.

U nedjelju dne 21. novembra u 4 sata poslije podne održala se konstituirajuća skupština Udruga Cijon. žena u Zagrebu. Skupštinu je otvorila gdje Neubrunn, a referat o radu pripravnoga odbora održala je tajnica priprav. odbora gospoica Julia Weiner. Iza toga pročitana su i primljena pravila, a zatim je izabrano vodstvo udruženja. U ime vodstva zahvalila se na povjerenje gospoica Mirjam Weiller, koja je održala veoma lijep programatski govor, koji je u svih prisutnih naišao na puno shvatanje. Detaljniji izvještaj donijet ćemo u narednom broju.

IZ SJEDNICE RADNOG ODBORA SAVEZA CIJONISTA.

Na svojoj sjednici od 9. novembra 1926. Radni je Odbor prihvatio prijedlog SŽOU da kao svoja predstavnik u RO delegira predsjednika SŽOU g. Moše Schweigera. U predmetu potpore listu SŽOU »Hanoar« zaključuje se da se istome dađe subvencija tek onda, kad izlažene lista bude finans. zagaranovano. — Na cijoniste u Kraljevini SHS izdat će RO manifest koji se čita i prihvaća. — Određuju se modaliteti u stvari dolaska g. dra Chajesa. — Izvještaj KH za mesec oktobar prima se na znanje. — U stvari agitacije zaključuje RO da KK obzirom na jubilannu godinu ima prednost osobito za vrijeme Hanuke. — Agitacija KH neka se za sada provodi u mjestima, gdje ne boravi tajnik KK. — Isto se tako odgadjaju akcija za farmu. — U stvari šekelske akcije rasporezuje se budžetne potrebe na sve MCO, dok će se za provedbu ubiranja doprinosa za farmu sačekati rezultat šekelske akcije.

BANKET U POČAST G. DRA. CHAJESA.

Uveče, dne 15. o. m. održan je u restoranu Karmel banket u počast bečkoga nadrabina g. dra. Chajesa. Predstojnik zagrebačke židov. općine g. dr. Kohn nazdravio je gostu kao modernom i idealnome vodji židovstva, zahvalio mu, što je odlikovao naš grad svojim posjetom i izrekao svoje divno i uzvišeno shvatanje o najnovijim pitanjima židovstva i čovječanstva. potpredsj. općine g. Stern u kratkom jevrejskom govoru ističe misiju gosta kao učitelja židovstva. Potpredsjednik općine dr. Šik nazdravlja gostu, koji je izbrisao uspomenu na građ. asimilatorsko-liberalnih Židova i protestrabina; danas se zna, da je Beč onaj veliki jevrejski centar, u koemu djeluje dr. Chajes. Nadrabini prof. dr. Chajes zahvaljuje na srdačnom dočeku i prijemu, kao i na srdačnim zdravicama. Upoznao je ovdje jednu jevrejsku sredinu, koja iskreno nastoji, da saraduje na obnovi židovske zemlje i židovskoga naroda. U vrlo duhovitom, često finim humorom prolikanom govoru poredjuje židovstvo sa plemenitim, nemirnim vinom. Ovaj je nemir židovstva njegova karakteristična odlika. Imao je namjeru, da svojim govorom unese nemir i vrienje među zagrebačke Židove i da ih potakne na razmišljanje o pravoj misiji židovskoga čovjeka i naroda. Zagreb. nadrabini g. dr. Schwarz govorio je o svojem odnosu prema mladožidovskom pokretu u Zagrebu kroz 25 godina svojega djelovanja na zagrebačkim srednjim školama, pa nazdravlja vodji toga pokreta a tolikogodišnjemu svome oponentu dr. Lichtu. Moše Schweiger nazdravlja jevrejski bečkom nadrabinu, koji ne propovijeda samo omladinstvo, pionirstvo i halicijut, nego i sam ostaje vječno mlad i borben vodja pionira. Rabin dr. Margel nazdravlja gostu kao velikomu židovskom učeniaku. Prof. Pazi nazdravlja židovskoj narodnoj domaji, koja traži našu oduševljenu, brzu i izdašnu potporu. Rabin dr. Kaufmann (Virovitica) govori u istom smislu. Gosp. dr. Drag. Steinhart u humorističkom govoru persiflira borbenu i separatističku ortodoksiju.

Banket je potrajao u vrlo animiranom raspoloženju do jedan sat u jutro. Prisustvovali su reprezentanti svih zagrebačkih židovskih društava i ustanova, te više gospodja i omladinaca.

Nova uprava MCO u Brodu n. S. Na ovogodišnjoj red. glavnoj skupštini MCO u Brodu n. S. izabran je ovaj novi odbor: Predsjednik: g. Rudolf Fuchs; potpredsj.: Ignjat Sidon; tajnik: Lujo Rosenberg. Povjerenik za KKL: Marko Hirsch. Referent za »Židov«: Iso Steiner. Blagajnik: Josip Frommer. Odbornici: Nelly Kohn, Julio Engel, dr. Laib Weissberg, Leo Sandel, N. Brüll, dr. Žiga Frommer, Coca Weiss.

Cijon. udruženje Mikve Jisrael, štip. (Izvještaj »Židovu«). Udruženje je na svojoj nedavno održanoj skupštini izabralo ovo vodstvo: predsjednik g. Avram A. Levi, potpredsj. g. Pinkas B. Levi, tajnik g. Becael M. Sion, blagajnik g. Becael Asael, povjerenik za KKL Albert I. Levi, članovi gg. Menahem Levi i Aron Levi.

Zaruke. Naša sumišljenica, gospoica Jelica Rosenberg zaručila se s g. Isaacom R. Sidi iz Trsta. Srdačno čestitamo!

ZUBOTEHNIČAR HALM MONTILJO otvorio je svoj zubarski laboratorij u Marovskoj ulici 27, u polukatu.

Turneja tajnika povjereništva KKL g. dr. Cvija Rothmüllera

Pred dvije nedjelje pošao je tajnik Povjereništva Keren Kayemeth Leisrael za Jugoslaviju, g. dr. Cvi Rothmüller na odulje putovanje u stvari organizovanja rada za Židovski Narodni Fond. Prvo mjesto koje je g. dr. Rothmüller posjetio jest Brod na Savi. Odavle je dr. Rothmüller pošao u neke gradove u Srijemu (Ruma, Mitrovica) a zatim je posjetio Beograd. Iz Beograda je dr. Rothmüller otputovao u Vojvodinu, gdje i sada boravi. Od vojvodjanskih mjesta, koja je posjetio, valja spomenuti Pančevo, Debeljaču, Vršac, Veliku Kikindu i No. Bečej.

U svakome mjestu dr. Rothmüller nastoji da angažuje za rad najpodesnije ličnosti i da u građanstvu i među omladinom, a naročito u žena pobudi dublji smisao za zadaće Židovskoga Narodnoga Fonda. U većini dosada posjećenih mjesta g. je dr. Rothmüller održao javna predavanja za građanstvo i posebice za omladinu. Osim propagovanja Keren Kajemeta dr. Rothmüller nastoji da utječe na sredjenje i organizovanje općega cijonističkog rada u mjestima, gdje je to potrebno. U Rumi potaknuo je pitanje osnutka Mjesne Cijonističke Organizacije. Na jednom širem sastanku izabrana je šekelska komisija, u koju su ušla ova gg.: rabin dr. Goldstein, gdje Gabor Weszel, Heitler, Albert Alkalaj i Moše Weiss. Predsjednik je ove komisije gosp. dr. Goldstein. Jednako se konstituirala i komisija za KKL, a u ovu su ušla: gdje rabina dra. Goldsteina, gospoica Olga Deutsch, gosp. Schlesinger i g. Alfred Müller. Obadvije će komisije pripraviti osnutak Mjesne Cijonističke Organizacije.

Ovih dana će dr. Rothmüller, nakon što će posjetiti još Suboticu, Sentu, Sombor, Bačku Topolu, Novi Vrbas i Novi Sad završiti svoju turneju u Vojvodini, pa će poći u Niš i u Južnu Srbiju, gdje će se zadržati relativno dulje vrijeme.

METROPOL KINO

HOOT GIBSON u FILMU Vitez divljeg zapada

U pripremi:
GALANTNI OFICIR
(Veilchenfresser) **Harry Liedtke**

ODEOR ZA HEBREJSKU UNIVERZU U JERUSOLIMU, ZAGREB

Obrača se svim sumišljenicima s molbom, da mu poklone knjige iz područja znanosti i umjetnosti na bilo kojem jeziku. Naročito molimo knjige na španjolskom jeziku. Molimo sve darovatelje, da nam unapred jave, koje nam knjige mogu staviti na raspolaganje. Dopisi treba da se upravljaču na adresu: Odbor za Hebrejsku Univerzu u Jerusolimu Zagreb, Ilica 38, II. kat.

Upozoravaju se cijeni. čitaoci na oglas: **GORIVI MATERIJAL.**

GJURO DETEL, ZAGREB

SLIKAR NAPISA I GRBOVA

Prije Marovska 7.

Sada Marovska 18.

Što je

„IPIS REX 5“

aparatus sa 5 cijevi, sa kojim se može za vrijeme davanja Zagrebačke stanice slušati sve evropske stanice osobito čisto te glasno i na glasnozboru (Lautspreher). — — Upitati se kod

Ivan Paspas i sinovi

Prva hrv. tvornica za elektroindustriju
Bogovičeva 9 ZAGREB Bogovičeva 9

Detektori, slušalice, anodne baterije i sav drugi materijal uz najnižu cijenu.

Iz štampe

OKO INFORMIRANOSTI GOSPODINA »K« U SARAJEVSKOJ »SLOBODI«.

Zbog intervencije uglednih sarajevskih Jevreja redakcija »Slobode« nekoliko dana nakon što je bila izašla ona bilješka, na koju smo se bili osvrnuli, donijela ovu noticu:

Odlučan gest sarajevske jevrejske omladine.

Pod gornjim naslovom u preključerašnjem broju donat je kratak prikaz o pokretu među jevrejskim omladincima i posebno organizacijom sefardske omladine.

Članak je od nedovoljno obavještenog lica, inače Muslimana, nacionaliste, koji je, svakako iz te neobavještenosti, dao prikazu sasvim drugu tendenciju.

Po staroj šabloni, specijalnoj po tome, što je kriv baš »musliman nacionalista«! Sad bi se samo imao još da izjasni taj »musliman« od koga mu informacije.

*

»Sarajevska Jevrejska Omladina« priposlala je, kako se moglo i da očekuje, redakciji »Slobode« ispravak, u kome noticu u »Slobodi« od 14. novembra korigira onamo, da Sarajevska Jevr. Omladina nije izašla iz Saveza Židovskih Omladinskih Udruženja zato, što bi bila nacionalistička i što bi htjela da dobije slobodu za rad na asimilovanju Jevreja, nego zbog toga, što taj Savez nema shvatanja za sefardski pokret i što se nije mogla da nadje platforma za zajednički rad. Sarajevska Jevr. Omladina naglašuje u tom ispravku, da drži »da je cijelom narodu na bolje rešenje jevrejskoga problema« i da ona potpuno izmiješava svoj jevrejski nacionalizam.

»NARODNO DJELO« NA VISINI.

»Narodno Djeo« stalo da nam odgovara pa piše u ovom broju od 21. novembra ovako:

»Židovski list »Židov« uzrujava se na pisanje »Narodnog Djela«. U broju od 5. novembra uzrujava se list »jugoslavenskih« cionista Židov na tri bilješke Narodnog djela: Na onu o židovskoj pozadini sukoba među boljševicima u Rusiji, i na dvije bilješke o židovskom kongresu u Zagrebu. Stvarno ne će mišta da odgovara, jer bi se još više zakopao i pred onima iz Srbije i Bosne koje smo mi nazvali pristojnima, a uzrujavanje bez obrazloženja, kod sumnjivih, potvrđuje našu tvrdnju. Bockavost pisanja »Židova« shvaćamo sa ovoga gledišta? »Blaženi ljudi misle da napadamo Židove, samo onako bez opipljivosti i promišljenije i uredjenije podloge. Takvo nas mišljenje, s obzirom na neprijatelje, samo veseli, da se poslužimo istim sredstvima, kojim se oni služe. A dotle, do vidova gospodo!»

Ova notica, o kojoj čini se — nije zapelo oko onoga člana redakcije, koji ima da obavlja prvu korekturu i reviziju, potvrđuje naše mišljenje, da uzavreću gospodu u »Narodnom Djeo« ne valja shvaćati suviše ozbiljno. Ona su u svojim proizvodnim gestima i prijetnjama u najmanju ruku preuzetna. Udeći po gramatičkim, stilističkim i logičkim griješcima preuzetna su i u tome, što su preuzela posao da pune stupce dnevne novina, koje bi inače htjele da budu uticajne i ozbiljne. Za ovokovošta treba ljude, koji znadu da napišu jasno, što se, i da, prije svega, misle o onom što će da pišu.

Sve bi to trebale, zar ne, da nadomjeste prijetnje o »opipljivim« namjerama i tvrdnje o »promišljenim« »podlogama«. Ili, paži! Na žalost. Ovo žablje naduvanje tek nas može da zavlači.

Neka se dakle gospoda ne čude, što im ne posvećujemo pune stupce. Ove trebamo za ozbiljnije stvari, a što se po njima tiče: za raspravu s ozbiljnijim protivnicima.

Hanuka priredbe Makabija

Zagrebački Makabi proslavit će ove godine »Hanuku« gimnastičkim akademijama. Makabijeva gimnastička sekcija razvila se intenzivnim i ustrajnim radom toliko, te je okupila vježbače i vježbačice počevši od trogodišnje djece do petogodišnjih muševa. Svi su svrstani u kategorije, koje su mijenjane prema dobi, spolu i razviku tijela. Te kategorije sistematski će prikazati svoj rad, gimnastički odgoj i disciplinu na dvije akademije, od kojih prva u glavnom sadržaje rad mladih kategorija od 3 do 17 god., dok će druga kategorija prikazati rad iznad te dobe.

Posebno treba napomenuti rad igračih odjela (djeca od 6 godina), koji su u Makabiju najnovija kategorija, a najveć u njima učestvuje više od 60 djece. Uz razne igre i njihovom stepenu tjeles. razvoja primijenjene vježbe, priučavaju se ti naši najmladji disciplini i drugarstvu, te im se tako u najranijim godinama uocjeljuje smisao za zdrav tjelesni odgoj.

Starije kategorije prikazat će svojim nastupom, koliko su napredovale u tom smjeru i što se može postići sistematskim radom.

Raspored prve akademije, koja će se održati 1. decembra u 5 sati p. p. sastavljen je od ovih točaka:

a) Paljenje svijećica: (g. kantor Jura) b) Pozdrav vodje: (g. Pfeiffer).

1. Igre. (Igrači odjela 3—6 godina). 2. M. Janković-Katić: Vježbe. (Muška i ženska djeca, 6—10 godina). 3. M. Janković-Pospisil: Vježbe sa štapovima, (Naraštaj muški, 10 godina). 4. Igre. (Ženska djeca, 6—10 godina). 5. Simultane vježbe na karikama. (Naraštaj ženski, 13—16 godina). 6.

6. Igre: (Muška djeca, 6—10 godina). 7. M. Janković-Pospisil: Vježbe sa čunjevima. (Naraštaj muški, 14—18 godina). 8. Skupine na konju. (Naraštaj muški, 14—18 godina). 9. M. Janković: Polkin ples. (Naraštaj ženski, 10—14 godina). 10. Nagradno hrvanje u križ. (Naraštaj muški, 10—14 godina). 11. Perinova-Pospisil: Ritmičko kolo s vijencima. (Članice).

Druga akademija održat će se dne 8. decembra u 20 i pol sati, a program je ovaj:

1. M. Janković-Pospisil: Vježbe sa štapovima. (Naraštaj muški, 14—18 godina). 2. J. Kutina: Skupine šestorice. (Naraštaj muški i članovi). 3. M. Janković-Pospisil: Ritmičko kolo s veslicama. (Djeca ženska, 6—10 godina). 4. M. Janković: Polkin ples. (Naraštaj ženski: 14—18 god. 5. Vukotić-Hahn: »Deveterica«. (Naraštaj muški, 14—18 godina). 6. Simultane vježbe na karikama. (Naraštaj ženski, 14—18 godina). 7. Bukač-Sladek: »Petorica«. (Članovi). 8. M. Janković-Pospisil: »Jedanaestka«. (Članice). 9. Vježbe na karikama. (Prednjački zbor). 10. Erbea-Görtler: Vježbe s lukovima. (Naraštaj ženski, 14—18 godina). 11. Mudrić-Vidušić: »Krug«. (Prednjački zbor).

Na večer iza prve akademije t. j. dne 1. decembra o. g. bit će običajna čajanka od 8 sati uveče dalje.

Preprodaja ulaznica vrši se od ponedjeljka dnevno od 6—8 sati u tajništvu. Ulaznice: Sjedača Din 30.— i 20.—, stajanje Din 10.—.

Modni salon »Chic Parisienne« pod vodstvom priznatooga majstora u krojenju i šivanju Danka Papp, zadovoljava svim zahtjevima svojih brojnih mušterija.

Vjesnik S. Z. O. U.

Iz sjednice Radnog Odbora SŽOU. Dne 24. XI. održana je redovna sjednica RO-a. Čita se prispjela pošta. Prima se na znanje istup Sar. Jevr. Oml. u Sarajevu iz SŽOU. Čita se dopis iz Novog Sada i prima se na znanje sadržaj istog, da je osnovan Propagandni Odbor za Vojvodinu. Potvrđuje se predložena lista članova toga PO i zaključuje se, da se ista objavi u Sav. Vjesniku. Uzima se do znanja pristup u SŽOU novoosnovanog društva »Haivria Haccira« u Novom Sadu. Čita se dopis K. Ž. O. iz Karlovca i konstatuje se sa zadovoljstvom da je rad u Karlovcu opet oživio. Govori se dalje o Izv. Sav. Vijeću pa je usvojen program istoga, koji će biti oglašen u Vjesniku. Blagajnik izvještava o katastrofalnom stanju savezne blagajne. Zaključeno je poduzeti hitne mjere oko naplate članarine. Govori se opširno o »Hanoaru«. Čita se dopis uredništva i zaključuje se poduzeti sve kako bi se omogućilo daljnje izlaženje »Hanoara«. Kooptiraju se u RO upravnici »Hanoara« Benno Wolfensohn i Branko Heinrich.

Novi Sad. Konstituirao se Prop. Odbor SŽOU za Vojvodinu koji se sastoji od slijedećih članova: Aleksa Klein, dr. Aleksa Müller, Szerena Štark, Aleksa Hajdu, ing. Josip Sohr, Ljudevit Fischer, Julček Grünwald, Meir Weltmann svi iz Novog Sada, zatim Lazi Berger, Boroš, Ladislav Fischer iz Subotice, Leo Pollak, Jenő Löwinger iz Sente, Maca Herzog i dr. Oskar Krauss iz St. Bečeja, N. Kohn iz Vel. Bečkereka i Ernest Kaufmann iz Bačke Topole i Vlado Krauss iz Vukovara.

Propagandni Odbor počeo je već sa svojim radom i ima izgleda da će isti biti okrunjen uspjehom. »Haivria Haccira«. Osnovano je cionističko omladinsko udruženje »Haivria Haccira«, koje uglavnom okuplja mladju omladinu (do 16. god.) Društvo je pristupilo u SŽOU. Predsjednik društva je T. Kaiser, bilježnik P. Papp, a blagajnik T. Nathan.

Karlovac. Rad je opet oživio. Postoje 3 grupe. Prva grupa su članovi u dobi 15—19 god. Sastaju se 2 puta nedjeljno. Radi se sistematski »Kolonizacija Palestine«. Čitaju se djela iz židovske i nežidovske literature. Grupu vodi Olga Reznitzer. Druga je grupa, grupa djevojčica od 12—15 g. Broji 6 članova.

Sastaje se 2 puta nedjeljno. Čitaju se židovske priče. Grupu vodi Zora Mattersdorfer. Treća je grupa djece. Ima oko 15 članova. Vodi ih Zora Mattersdorfer. Čitaju se priče, pjevaju pjesme. Govori se o KKL. Igraju se židovske igre. Grupa se sastaje jedamput nedjeljno. Osniva se i četvrta grupa za manju djecu. Omladina obavlja ispraznjavanje škrabica. Povjerenik za KKL je Ljubiša Knjazić. Marljivo se radi za »Hanoar« i »Haaviv«. Vodstvo je samo preuzelo povjereništvo, što dokazuje da se toj stvari posvećuje velika briga. Društvo je prijavilo Savezu 15 članova.

SVIMA UDRUŽENJIMA! Do danas niste nam još javili svoje članove! Učinite to smjesta! Šaljite saveznu članarinu, jer je Savezu za daljnji rad neophodno potreban novac. Skupite odmah pretplatu za »Hanoar«! Skupljajte darove za tiskovni fond »Hanoara«! Šaljite smjesta novac, jer je u pitanju opstanak našega lista!

IZ ŽID. NAR. AKAD. DRUŠTVA »JUDEJA« U ZAGREBU.

Svakooga četvrtka uveče u 8 sati održaju se redoviti društveni sastanci (u sobi Talmud-Tore, Palmotičeva ul. 16.). U četvrtak dne 25. o. m. predavao je kolega Sonnenfeld o problemu vodje i vodećih ljudi. Nakon interesantnoga predavanja razvila se bogata diskusija. Potkraj sijela raspravljena su neka društvena pitanja.

Naredni sastanak bit će u četvrtak, dne 2. decembra u 8 sati uveče. Govorit će hav. Albert Weiss o Agrarnom problemu s osobitim obzirom na Palestinu. Pristup je na sijela slobodan i nečlanovima.

JUBILARNE MARKICE KKL.

Povodom 25. godišnjice osnutka Keren Kajemet Lejssraela izdalo je Povjereništvo za Jugoslaviju u Zagrebu veoma ukusne jubilarne markice, koje se lijepe na listove za dopisništvo.

Sva savezna udruženja i svi savezni članovi moraju na svoja pisma da stave te markice, koje se naručuju kod Povjereništva KKL u Zagrebu ili pojedinih mjesnih povjerenika uz cijenu od 50 para po komadu. (Markice se ne smiju stavljati na kuvertu.)

Zbog smanjenoga opsega ovoga broja »Židova« nijesu ovaj puta mogle izaći sve akutelnje obavijesti, pa ćemo ih objelodaniti u »Hanuka« broju »Židova«, koji izlazi u utorak dne 30. novembra.

NEDELJNO 2 DINARA
OD SVAKE OBITELJI
DAJE GODIŠNJE
DIN 1.000.000-

UVIJEK SVJEŽA

UNION
ČOKOLADA
KAKAO
BONBONI

Uspješno se oglašuje u »Židovu«

»JE-KA«
 ČAJ
 KAKAO
 ČOKOLADA
 i BONBONI

PARKETE ELEKTRIČNA PILANA
 Tvornica parketa i Industrija drvene robe d. d. Karlovac.
 Tel. poslovnice: 35 — Tel. tvornice 144
 Brzojavni naslov: »PARKETE« Karlovac.

ZAGREB Telefon 11-21 **Modni salon haljina za dame CHIC PARISIEN K. D.** Jelačićev trg 6 Mezanin

preporuča se za izradbu svih vrsti haljina, kostima, mantlova, bluza i t. d. sve po zadnjim pariškim modelima uz najkulantniju izradbu i cijenu. Preuzima na popravak različita Krzna, kao i izradbu kožastih mantli i jakni.

Slušalice
2 x 4000 Ohma
lagane — ugodne — lijepe
Vodeća marka!
Radiotehnika.
ZAGREB, Trenkova 6 Telefon 4-79

כשר RESTAURACIJA
M. KOHN
ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 19. 1.

Menu počam od 15 din. (više vrsti jela).
Primaju se abonenti u i izvan kuće.

ATELIER ZA SLIKANJE SVIH VRSTI
NAPISA, CIMEA I GRBOVA
GUSTAV KREN
Prije MARCOVSKA UL. 7.
sada FRANKOPANSKA 5

Restauracija
„Nova Amerika“
Trenkova ulica br. 3.
Dolje sa cijenama. Od danas unaprijed sni-
žene cijene za sve poštovane goste abonoma
po karti Din. 700.— svaki dan tijesto. Obični
abonoma samo Din. 550.— svaki dan peče-
nje i salata ili varivo; dva puta nedjeljno ti-
jesto. Ako želite dobiti solidnu koštu izvolite
se osvjedočiti. Preporuča se poznati
Jakov Prkić, vlasnik

B. WOLFFA NASLJED.
BRAĆA FUSSMANN
DRAGULJARI I URARI
ZAGREB, ILICA 31

Najveće skladište u darovima za
nevjeste, svatove i ine prigode.

V. Pandić
gradjevna i umjetna bravarija
Račićeva 12. ZAGREB Telefon 5-26.
Sigurnosnih brava uvijek na
skladištu.

Najnovijih Pull-overa, Vesta, ru-
kavica, čarapa, košulja, kravata itd.
kod
Ferdo Schwarz i dr.
Jurišićeva ul. 12 — Ilica 45.

Konjskih gunjeva
Vunenih i pamučnih pokrivača, garnitura,
tkanina za pokućstva i zavjese, tvrtke
ASCHER I HOHENBERG
Wien L, Salzgries broj 3.
Zastupstvo i skladište
J. ASCHER
Zagreb, Palmotićeva ul. broj 19A.
Telefon 11—70.

ALEKSANDAR KUREŠEVIĆ,
Zagreb
Duga ulca br. 12.— Telefon 3-55

Prilikom preseljenja u moj
novi lokal uveo sam mnoge
nove artikle koje do sada
nijesam na skladištu držao.
Veliki izbor muških, ženskih
i dječjih čarapa, platna, schi-
fona, čipaka, motiva, veziva,
pamuka za škole, tabora i u
raznim bojama, tenora za
zastore i krevete, Berlinske
vune i švicarske svile, ruč-
nih radova, jastuka, miljea,
postoljnika početi i veze-
nih sa priborom, i ostali
D. M. C. ribor za krojače
i krojačice. Nabavio sam
specijalne radne sile za
predcrtanje (Wordrucke-
rei), vezenje, ažuriranje, en-
dlanje tamburiranje i t. d.

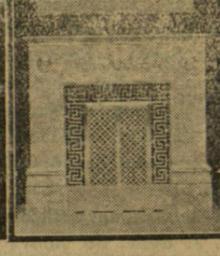
Restauracija „JANJE“
Nikolićeva 7.

Prvorazredna kuhinja. Prima abo-
nente po jelovniku mesečno Din.
750.— Od 1. XII. dalje igra Rusko
Umjetničko Kazalište u l. k. tu-
bivšim Maksim Baru. Preporuča
se rest. urater **Orga Bašetić.**

Oglašujte u „Židovu“

L. Pierottia nastj. vlasnik Milan Ascher
Zagreb, Kukovićeve ul. 23-25. **Specijalna izradba**
Nadgrobnih spomenika i Mramornih Kamina.

Atelier steznika
zavod za plisiranje
i ažuriranje

Ema Buxbaum
Bregovita ul.
Preporuča: steznike
mjeri iz najboljeg fra-
cuskog materijala. Vel-
iki izbor gotovih stez-
ničkih pojasa i pri-
čuća. Čišćenje i mode-
liziranje uz umjet-
nički nadzor i ve-
djanje u rublje, zasto-
njanje.

GASTROL

je novo sigurno i blago sredstvo
protiv začepjenosti i za čišćenje.
U formi je čokolade, zbog čega
ga i djeca rado uzimlju

Uputa za uzimanje nala-
zi se na svakom omotu.

„GASTROL“ se dobiva u svim
ljekarnama, ako se izričito zahtjeva.

GORIVI MATERIJAL

Ia. bukove cjepanice vagonске pošiljke
Ia. bukove cjepanice na hvatove
Bukova rezana i cjepana drva
Grabrova rezana i cjepana drva
Prvorazredni kameni ugljen
Za prvorazrednu poslugu jamči

S. Hirschla sin

Podolje br. 9. Telefon br. 2-82,
utemeljeno godine 1893.

Restauracija „ROLO“

Prvorazredna restauracija pod
novom upravom, prima abonente
na najbolju koštu.

Izvrstna domaća i strana vina!
Dnevno koncert.
Preporučaju se
HUBER I KRAŠEVAC, vlasnici.

STAKLANA
Braća Gross
ZAGREB

Ilica 83. — Telefon 12-27

Veletrgovina stakla, porcu-
lana i kuhinjskog pribora.
Najjeftinije vrelo za nabavu
svih vrsti stakla, porculana,
svjetiljaka, ogledala, okvira
staklenih ploča i raznog
kuhinjskog pribora.

NA MALO I VELIKO
Najveći izbor letvica za
okvire. Vlastita radiona
okvira za slike i ogledala.

MIRKO
ŽUGEC
ZAGREB

Duga ul. 13

Specijalna trgovina
antiknog pokućstva,
zbirka oružja, te raz-
nih drugih starinskih pre-
meta, ujedno specij-
na radiona za resta-
riranje antikviteta.

Štofa, svile, platna,
stolnjake, ručnike, žep-
ne rubce, čarape, ruka-
vice, čipke, vrpce, gum-
be i svu ostalu robu
kupujete najjeftinije u
trgovini

IROŠ
Ilica broj 26.

Štampilije, društvene znakove, vignet, gravuro,
tekiće, emajlirane ploče, signatire izrađuje brzo i
jeftino Zavod za rezbariju i štampilije

BREZINA I DRUG, ZAGREB

Frankopanska ulica broj 9. — Telefon int. broj 8-53.

Uloške za krevete,

Konjsku strunu i afrique

Gradel za madrace i rolete

Gobeline, mokele

Pliševe i brokate za pokućvo
te

sav tapetarski materijal

kupujete na jeftinije **na veliko i malo** kod

TRGOVINSKO R. D.

Zagreb Ilica 45.

Zahtjevajte uzorke!

TOČIONA „GRADSKOG PODRUMA“

Vlasnik Rihard Loupal. Poslovodja
Novak. — Prvorazredni gableci, gu-
laš perkel, plučica, fileki sa parme-
sanom. Piva a la Pils izvrsna vina.
Primaju se abonenti na domaću kuhinju.
Abonoma 600 a la kart 750 dinara.

„Gaby“

Kitničarija i parfumerija

Zagreb

Nikolićeva 11.

Sve vrste **KRZNA** Sve vrste

uz izvanredno niske cijene naći ćete kod

„SISCIA“ D. D. Gundulićeva 4.

Prodaja na veliko i malo. — Oglad robe bez obveze kupnje

Pokučstvo na uplatu

I uz gotovo kupujete i naručujete samo kod
producenta gdje dobijete najbolje i najsolid-
nije izrađeno, sve vrsti spavaćih, jedaćih go-
spodskih soba kao i pojedinih komada, te
brijačkog i dućanskog namještaja.

IVAN PLAFTARIĆ
TRG N 8.

(Kuća s kupolom iza bivšeg cirkusa Kludsky)

POPLUNI rouge, klot, satin i mode. — Posebna
izradba popluna od pahuljica.

M. JUNGWIRTH I DRUG, Zagreb, Vlaška 92